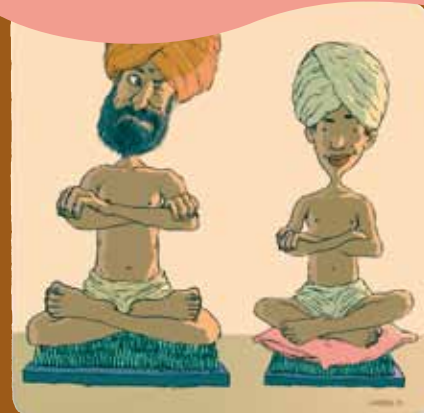

Νομικά εργαλεία του Συμβουλίου της Ευρώπης που σχετίζονται με την οικογενειακή πολιτική και τα δικαιώματα των παιδιών

Η σημασία που δίνει το Συμβούλιο της Ευρώπης στην οικογένεια και στα παιδιά αντικατοπτρίζεται στο μεγάλο φάσμα των νομικών του εργαλείων.

Συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης

- Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εγγυούνται στον καθένα το δικαίωμα για προσωπική και οικογενειακή ζωή.
- Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης και ο αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, ενώ σέβονται πλήρως την αυτονομία της ιδιωτικής ζωής, περιγράφουν την οικογένεια ως βασικό κύτταρο της κοινωνίας, με δικαιώματα στην κοινωνική, νομική και οικονομική προστασία.
- Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών επιτρέπει στα παιδιά να ασκήσουν τα δικαιώματά τους σε οικογενειακές διαδικασίες στο Δικαστήριο.
- Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στην Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Σεξουαλική Κακοποίηση είναι η πρώτη διεθνής συνθήκη που εντοπίζει και ποινικοποιεί τη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών.
- Η αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Υιοθεσία των Παιδιών έχει ως βασική αρχή το συμφέρον των παιδιών και έχει στόχο να κάνει τις διαδικασίες της εθνικής υιοθεσίας πιο διαφανείς, αποτελεσματικές και ανθεκτικές στην εκμετάλλευση.

Τα παιδιά χρειάζονται περισσότερη προστασία όχι λιγότερη.

Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών

- Η Σύσταση(2006)19 για τις πολιτικές υποστήριξης της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου, ενθαρρύνει τα κράτη να αναγνωρίσουν τη μεγάλη σημασία των γονικών ευθυνών και την ανάγκη να παρέχουν στους γονείς επαρκή υποστήριξη στην ανατροφή των παιδιών τους. Τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν όλα τα κατάλληλα νομικά, διοικητικά και οικονομικά μέτρα για τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών άσκησης του γονικού ρόλου.
- Άλλες συστάσεις ορίζουν νομικούς κανόνες για συνεκτικές και ενιαίες οικογενειακές πολιτικές, διαμεσολάβηση στην οικογένεια, διήμευσα φροντίδα για το παιδί, και συμμετοχή των παιδιών στην οικογενειακή και κοινωνική ζωή.

Για ένα ολοκληρωμένο κατάλογο των νομικών εργαλείων και δημοσιεύσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης στη θετική άσκηση γονικού ρόλου και στα δικαιώματα των παιδιών βλέπε: www.coe.int/children και www.coe.int/familypolicy

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Σχετικά με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας Κύπρου

Οι πολιτικές που εφαρμόζονται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ), τμήμα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικών κινδύνων και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής. Περιλαμβάνουν οικογενειακές πολιτικές, οι οποίες στηρίζονται στην αρχή ότι η οικογένεια αποτελεί τον θεμέλιο λίθο γύρω από τον οποίο κτίζονται οι κοινωνικοί θεσμοί. Οι ΥΚΕ παρέχουν ποικιλία προγραμμάτων και υπηρεσιών που επικεντρώνονται: (α) στη στήριξη και ενδυνάμωση των οικογενειών για να μπορούν να ανταποκρίνονται πιο αποτελεσματικά στους ρόλους και τις ευθύνες τους, (β) στην πρόληψη καταστάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε οικογενειακές συγκρούσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, και (γ) στη διασφάλιση του δικαιώματος του κάθε ατόμου για ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο και τη διατήρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας του. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, οι ΥΚΕ δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη και προώθηση του θετικού γονικού ρόλου.

Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
1468 Λευκωσία Κύπρος
www.mlsi.gov.cy/sws
central.sws@sws.mlsi.gov.cy

Σχετικά με το Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο ιδρύθηκε το 1949 είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος συγκεντρώνει 47 κράτη μέλη και έχει στόχο την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και το κράτος δικαίου. Επιδιώκει την ανάπτυξη κοινών δημοκρατικών αρχών με βάση την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και άλλα κείμενα για την προστασία του ατόμου, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Προτεραιότητα του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να προάγει την κοινωνική συνοχή και τα κοινωνικά δικαιώματα ως προϋπόθεση για την πραγματική απόλαυση των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
www.coe.int/familypolicy
familypolicy@coe.int

GRIC - © Council of Europe - Illustration: Gabriel Pagonis

Πολιτική για την υποστήριξη της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου

Όλοι οι γονείς θέλουν να είναι καλές μητέρες ή καλοί πατέρες για τα παιδιά τους. Όμως, η εμπειρία του να είσαι γονιός εκτός από τη χαρά και ικανοποίηση που προφέρει, είναι συνάμα και αγχωτική εμπειρία. Οι περισσότεροι γονείς έχουν βρεθεί αρκετές φορές αντιμέτωποι με καταστάσεις όπου η βοήθεια θα τους ήταν χρήσιμη, όχι μόνο για να ξεπεράσουν το άγχος και να ελέγξουν το θυμό τους αλλά και για να πάρουν καθημερινές αποφάσεις. Άλλοι πάλι γονείς χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή, καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά τους κάτω από δύσκολες κοινωνικές, οικονομικές ή προσωπικές συνθήκες. Είναι πρόκληση για τους γονείς να μεγαλώσουν τα παιδιά τους και να δημιουργήσουν τις αναγκαίες συνθήκες που θα επιτρέψουν σε αυτά να αναπτύξουν τις δυνατότητες τους στο μέγιστο.

Παρόλο που η άσκηση του γονικού ρόλου είναι από πολλές απόψεις προσωπική υπόθεση, είναι ταυτόχρονα και τομέας δημόσιας πολιτικής. Οι αρχές θα πρέπει να δημιουργήσουν τις κατάλληλες δομές και υπηρεσίες που θα επιτρέψουν στους γονείς να μάθουν και να ασκήσουν δεξιότητες, σωστού γονικού ρόλου. Αυτό θα ήταν ένα σημαντικό βήμα στην προεργασία για την επίτευξη της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης ήταν πάντα πρόδρομος στην προώθηση της κατανόησης της παιδικής ηλικίας και των εμπειριών μέσα στην οικογένεια. Βασικό στην πλατιά εμπειρία του και αναγνωρίζοντας πλήρως ότι υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι ανατροφής των παιδιών, έχει δημιουργήσει ένα σύνολο από γενικές αρχές οι οποίες εμπειρίχουν την έννοια της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου, καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες για να την υποστηρίξουν. Το έγγραφο αναφοράς της εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης προς αυτή την κατεύθυνση είναι η Σύσταση REC (2006)19 της Επιτροπής Υπουργών για τις πολιτικές υποστήριξης της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου.

Τί εννοούμε όταν λέμε θετική άσκηση του γονικού ρόλου?

Τα δικαιώματα των παιδιών συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικογένειας.

Η θετική άσκηση του γονικού ρόλου αναφέρεται στη γονική συμπεριφορά που σέβεται τα συμφέροντα και τα δικαιώματα των παιδιών, όπως ορίζονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού - μια σύμβαση η οποία λαμβάνει επίσης υπόψη τις ανάγκες και τις δυνατότητες των γονιών. Η θετική άσκηση του γονικού ρόλου επιτυγχάνεται μέσω της στοργής, της ενδυνάμωσης, της καθοδήγησης και της αναγνώρισης των παιδιών ως ατόμων με δικά τους δικαιώματα. Η προώθηση της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου δεν σημαίνει την ενθάρρυνση ανεκτικής γονικής συμπεριφοράς: ορίζει τα πλαίσια που χρειάζονται τα παιδιά στα οποία θα αναπτύξουν τις δυνατότητες τους στο μέγιστο. Η θετική άσκηση του γονικού ρόλου έχει τις ρίζες της στο σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών και στην ανατροφή τους σ' ένα μη βίαιο περιβάλλον.

Η έννοια της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου στηρίζεται στις ακόλουθες βασικές αρχές.

Οι γονείς πρέπει να παρέχουν στα παιδιά τους:

- Στοργή – ανταπόκριση στην ανάγκη του παιδιού για αγάπη, ζεστασιά και ασφάλεια
- Όρια και Καθοδήγηση – παροχή στο παιδί της αίσθησης της ασφάλειας, καθορισμένης ρουτίνας και αναγκαίων ορίων
- Αναγνώριση – τα παιδιά να ακούγονται και να εκτιμώνται ως άτομα
- Ενδυνάμωση – ενίσχυση στο παιδί της αίσθησης της ικανότητας και του αυτοέλεγχου
- Μη βίαιη ανατροφή – αποφυγή κάθε σωματικής ή ψυχολογικής ταπεινωτικής τιμωρίας. Η σωματική τιμωρία παραβιάζει το δικαίωμα των παιδιών για σεβασμό της σωματικής τους ακεραιότητας και ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Εν συντομία, τα παιδιά λειτουργούν καλύτερα όταν οι γονείς:

- είναι στοργικοί και υποστηρικτικοί
- ξοδεύουν ποιοτικό χρόνο μαζί τους
- προσπαθούν να κατανοήσουν τις εμπειρίες και τη συμπεριφορά τους
- εξηγούν τους κανόνες που αναμένουν από αυτά να ακολουθήσουν
- επαινούν την καλή τους συμπεριφορά
- αντιδρούν στην ανεπιθύμη συμπεριφορά τους με συζήτηση και αν χρειαστεί με μη βίαιη τιμωρία όπως απομάκρυνση (time out), διόρθωση ζημιών, λιγότερο χαρτζιλίκι και άλλα, παρά με σκληρή τιμωρία.

Μάθε περισσότερα:

- *Parenting in contemporary Europe: a positive approach*, Council of Europe Publishing, 2007
- *Eliminating corporal punishment - A human rights imperative for Europe's children*, Council of Europe Publishing, 2008
- *Views on positive parenting and non-violent upbringing*, Council of Europe Publishing, 2007.

Πώς μπορούν τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τη θετική άσκηση του γονικού ρόλου?

Μέσω μέτρων οικογενειακής πολιτικής τα οποία:

- εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο για οικογένειες με παιδιά
- αποτρέπουν την παιδική φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό οικογενειών με παιδιά
- επιτρέπουν στους γονείς να συνδυάζουν την οικογενειακή με την επαγγελματική ζωή
- παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας για όλα τα παιδιά.

Οι γονείς χρειάζονται βοήθεια για να ξεπεράσουν το άγχος τους.

Η θετική άσκηση του γονικού ρόλου σημαίνει εξισορρόπηση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Μέσω υπηρεσιών στήριξης γονέων όπως:

- τοπικά κέντρα και υπηρεσίες που παρέχουν πληροφορίες, συμβουλευτική καθοδήγηση και εκπαίδευση στην άσκηση του γονικού ρόλου
- χώροι όπου οι γονείς μπορούν να βρίσκονται και ν' ανταλλάζουν εμπειρίες, να μαθαίνουν ο ένας μέσα από τις εμπειρίες του άλλου, και να παίζουν με τα παιδιά τους
- εκπαιδευτικά προγράμματα για γονείς, κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και άλλων σταδίων ανάπτυξης του παιδιού
- τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας για γονείς και παιδιά σε περιπτώσεις κρίσης
- προγράμματα στήριξης για την εκπαίδευση των παιδιών, την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την προώθηση συνεργασίας σχολείου και γονιών
- υπηρεσίες που απευθύνονται σε πληθυσμούς υψηλού κινδύνου, όπως οι οικογένειες μεταναστών, οι γονείς και παιδιά με αναπηρίες, οι έφηβοι γονείς ή οι γονείς που αντιμετωπίζουν κοινωνικο-οικονομικές δυσκολίες.

Μέσω της ενσωμάτωσης των δικαιωμάτων του παιδιού στη διαμόρφωση πολιτικών:

- ενσωματώνοντας τα δικαιώματα των παιδιών σε πολιτικές που θα επηρεάσουν τη ζωή τους
- δημιουργώντας δυνατότητες για τα παιδιά έτσι ώστε να εισακούονται οι απόψεις τους και να συμμετέχουν σε πολιτικές αποφάσεις σε θέματα που τα αφορούν
- εγκαθιδρύοντας και υποστηρίζοντας ιδρύματα που διασφαλίζουν τα δικαιώματα των παιδιών, όπως είναι οι Συνήγοροι για τα παιδιά.

Τα δικαιώματα των παιδιών αφορούν όλους μας.

Τα παιδιά χρειάζονται καθοδήγηση για να αναπτύξουν τις δυνατότητες τους στο έπακρο.

Μέσω ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης:

- εξασφαλίζοντας διεξοδική επίγνωση της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου στους γονείς
- ενθαρρύνοντας, ιδιαίτερα τους πατέρες να αναλάβουν τις δικές τους ευθύνες στη φροντίδα και ανατροφή των παιδιών τους
- διασφαλίζοντας ότι όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά (εκπαιδευτικοί, φροντιστές, δάσκαλοι, νηπιαγωγοί, κλπ) έχουν εφοδιαστεί με κατευθυντήριες γραμμές και έχουν εκπαιδευτεί στην άσκηση και υποστήριξη της θετικής άσκησης του γονικού ρόλου.

Η θετική άσκηση του γονικού ρόλου μπορεί να διδαχθεί.